

FORUM *N*auczycielskie

PIOTRKOWSKI KWARTALNIK OŚWIATOWY

Nr 95 marzec 2021

"Już w powietrzu
wiosnę słyszę...
Czy ty też?"

Julian Tuwim

„W Wielkanocny dzień do domu
przyszły białe bazy w gości,
by pisankom po kryjomu
kolorów zazdrości”.

Jerzy Ficowski, Kolorowe bazy

Z okazji Świąt Wielkiej Nocy
pragniemy życzyć Państwu, aby świąteczny czas spędzony w gronie
najbliższych

był nie tylko czasem odpoczynku od codziennych obowiązków,
ale i duchowej odnowy, pozwalającej z optymizmem patrzeć w przyszłość,
a wiosenna atmosfera, wiara, miłość i wzajemna życzliwość
nie opuszczały Państwa przez cały rok.

Z wyrazami szacunku
Iwona Buchalska
Dyrektor Wojewódzkiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli
w Piotrkowie Trybunalskim
wraz z pracownikami

FORUM Nauczycielskie

Kolegium Redakcyjne

Iwona Buchalska
Dyrektor WODN

Jadwiga Szymczyk
red. naczelny

Małgorzata Kudyba

Dagmara Pietrzyk

Bogumiła Rabęda

Sylwia Kubicka
współpraca red.

„Nauka to podróż, która trwa przez całe życie.
Dla otwartych umysłów świat jest pełen pytań,
na które warto poznać odpowiedzi...”

Jim Stovall

FORUM Nauczycielskie

Wojewódzki Ośrodek
Doskonalenia Nauczycieli
w Piotrkowie Trybunalskim
ADRES REDAKCJI:
Wojewódzki Ośrodek
Doskonalenia Nauczycieli
97-300 Piotrków Tryb.,
ul. Dąbrowskiego 13,
tel./fax 44 649-65-66; 649-54-79

www.wodn.piotrkow.pl
KOLEGIUM REDAKCYJNE

Iwona Buchalska
Jadwiga Szymczyk - red.naczelny
Małgorzata Kudyba
Dagmara Pietrzyk
Bogumiła Rabęda
Sylwia Kubicka - współpraca redakcyjna

KOREKTA:
Jadwiga Szymczyk

SKŁAD KOMPUTEROWY:
Marcin Pawełszek

Spis treści:

Bezpieczni w Sieci – Dzień Bezpiecznego Internetu z WODN-em – Małgorzata Kudyba	s. 4
Zdalnie=Genialnie. Nauczanie zdalne z platformą Genial.ly – Magdalena Sadowska	s. 5
E-lekcja poświęcona Żołnierzom Niezłomnym – Agnieszka Kubś	s. 6
Konkurs Historyczny „W imię miłości Ojczyzny” XIX. edycja – Barbara Śpiewak.	s. 7
Co w nowalijkach piszczy? Wiosenne odżywianie ucznia – Magdalena Opis	s. 8
Poeta i żołnierz – Krzysztof Kamil Baczyński – Jadwiga Szymczyk.	s. 10
W oczekiwaniu na beatyfikację – śladami Księdza Kardynała Stefana Wyszyńskiego – Izabela Mazurczyk	s. 12
Książka uczy i bawi – literatura popularnonaukowa – Jadwiga Szymczyk	s. 13
Biblioteka Pedagogiczna w Piotrkowie Trybunalskim poleca – Sylwia Kubicka	s. 15

okładka:

I s. - okładki <https://unsplash.com/>,

projekt Małgorzata Kudyba

II s. - Magdalena Sadowska

III s. - z archiwum WODN

IV s. - z archiwum WODN

*Redakcja zastrzega sobie prawo do skrótów
tekstów zakwalifikowanych do druku*

*Redakcja zastrzega sobie prawo
do bezpłatnych publikacji nadesłanych materiałów*

Piszcie do nas!

forumnauczycielskie@wodn.piotrkow.pl

Bezpieczni w Sieci – Dzień Bezpiecznego Internetu z WODN-em

9 lutego obchodziliśmy Dzień Bezpiecznego Internetu (DBI), który organizowany jest z inicjatywy Komisji Europejskiej od 2004 r. Od kilku lat nasz Ośrodek bardzo aktywnie włącza się w obchody DBI organizując szkolenia poświęcone tematyce bezpieczeństwa w sieci, edukacyjne pokoje zagadek dla uczniów i nauczycieli, udostępniając gotowe materiały metodyczne i prowadząc kampanię informacyjną nt. bezpiecznego Internetu.

W tym roku dołączyliśmy do ogólnopolskiej akcji organizowanej przez Polskie Centrum Programu Safer Internet i zorganizowaliśmy „Dzień Bezpiecznego Internetu z WODN-em”. Do udziału w naszej akcji zaprosiliśmy nauczycieli ze wszystkich etapów edukacyjnych, którzy otrzymali przygotowane przez nas materiały edukacyjne do wykorzystania w pracy z uczniami. Wśród tych materiałów znalazły się wyniki badań dotyczących uzależnienia od Internetu, edukacyjny challenge, quiz sprawdzający znajomość netykiety i wirtualny pokój zagadek „Bezpieczni w Internecie”. Opracowaliśmy także zbiorcze zestawienie darmowych, ciekawych i przydatnych materiałów poświęconych tej tematyce, które można znaleźć w Internecie. W akcji wzięło udział 47 nauczycieli z 26 szkół i przedszkoli:

1. Agata Pomianowska – Przedszkole nr 5 w Malborku
2. Agnieszka Kowalczyk – Szkoła Podstawowa im. Oddziału Partyzanckiego AK „Doliniacy” w Libiszowie
3. Aneta Trawińska, Anna Maliszewska, Anna Rajkowska, Dariusz Zimowski, Elżbieta Szperna, Marzena Kluf, Ewelina Dobiech, Ewelina Nowaczyk, Jaśmina Leśniewska, Wioletta Leśniewska, Mateusz Mojka, Jolanta Janik, Michał Szczepański, Małgorzata Siatkowska – Zespół Szkół Ponadpodstawowych nr 1 im. rtm. Witolda Pileckiego w Piotrkowie Tryb.
4. Anita Smużyńska – Zespół Szkolno-Przedszkolny w Łękawie
5. Anna Jamroży – Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kurnosie Drugim
6. Beata Trajdos – Publiczna Szkoła Podstawowa w Woli Blakowej
7. Dariusz Maliszewski – Zespół Szkół Ponadpodstawowych nr 2 w Piotrkowie Tryb.
8. Dominika Hilska, Wioletta Stankowska, Izabela Jeż, Sylwia Kindilchi, Anna Sołtys-Dobrowolska, Karolina Śmiechowska, Magdalena Ostromecka, Sławomir

Staćzyk – Szkoła Podstawowa nr 11 w Piotrkowie Tryb.

9. Dorota Wojciechowska – Szkoła Podstawowa nr 2 im. Adama Mickiewicza w Drawsku Pomorskim

10. Edyta Błaszczuk – Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Łękach Szlacheckich

11. Edyta Michalak – Szkoła Podstawowa w Krzyżanowie

12. Ewelina Gabiga – Katolicka Szkoła Podstawowa Siostr Dominikanek w Piotrkowie Tryb.

13. Joanna Błaszczuk – Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Łękach Szlacheckich Punkt Przedszkolny w Szkole Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Łękach Szlacheckich

14. Joanna Macias – Szkoła Podstawowa w Śmiechowicach

15. Karolina Morawska – Szkoła Podstawowa im. płk. Witolda Kucharskiego „Wichra” w Błogiem Rządowym

16. Katarzyna Giermakowska – Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Mistrzostwa Sportowego w Opocznie

17. Katarzyna Mazurska – Zespół Szkolno-Przedszkolny w Janowie

18. Katarzyna Sitarz – Szkoła Podstawowa w Uszczyźnie

19. Magdalena Grzelczak – Szkoła Podstawowa Specjalna nr 168 w Łodzi

20. Magdalena Izdebska, Monika Bąkowska – Szkoła Podstawowa nr 2 im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Piotrkowie Tryb.

21. Małgorzata Motyka – Zespół Szkolno-Przedszkolny Publiczne Przedszkole w Kamieńsku

22. Marta Krzysztofik – Szkoła Podstawowa im. Królowej Jadwigi w Wodzinie Prywatnym

23. Patrycja Młodzieniak – Zespół Szkolno-Przedszkolny w Janowie, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Dobrzelowie

24. Paulina Gronowska – Szkoła Podstawowa w Woli Kamockiej

25. Rafał Czajka – Zespół Szkół Ponadpodstawowych i Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych nr 3 w Piotrkowie Tryb.

26. Sylwia Drobik – Szkoła Podstawowa nr 10 w Piotrkowie Tryb.

Bardzo dziękujemy wszystkim nauczycielom na udział w akcji „Dzień Bezpiecznego Internetu z WODN-em” i aktywne włączenie się w propagowanie idei bezpieczeństwa w sieci. Niech moc bezpiecznego Internetu będzie z Wami!

Nasze działania w zakresie propagowania zasad bezpiecznego korzystania z Internetu zauważyły i doceniły także piotrkowskie media – krótki materiał na temat akcji „Dzień Bezpiecznego Internetu z WODN-em” przygotowała Telewizja Piotrków zachęcamy do obejrzenia.

(<https://www.youtube.com/watch?v=6fmETuVtDz0&t=568s>).

Małgorzata Kudyba
konsultant WODN w Piotrkowie Tryb.
m.kudyba@wodn.piotrkow.pl

Zdalnie=Genialnie.

Nauczanie zdalne z platformą Genial.ly

Nauczanie zdalne zagościło w polskich szkołach na dłużej. Nie trzeba przypominać, że z tego powodu działania edukacyjne wymuszają na nauczycielach dużej elastyczności oraz kreatywności w organizacji zajęć. Wszyscy żyjemy w dużej niepewności, co będzie w najbliższym czasie, jak będzie wyglądała edukacja na przestrzeni najbliższych tygodni. Jako nauczyciele stanęliśmy przed ogromnym wyzwaniem przeniesienia edukacji ze szkolnej ławki w wirtualny świat, który do tej pory często obserwowaliśmy lub uczestniczyliśmy w nim tylko częściowo.

Przez ostatni rok znacznie poszerzyliśmy wiedzę w zakresie wykorzystania w edukacji narzędzi cyfrowych tj. platform edukacyjnych, komunikatorów, aplikacji itd. Krótko mówiąc staraliśmy się poznać narzędzia, dzięki którym mogliśmy w ciekawy sposób poprowadzić zajęcia z uczniami.

Jednym z narzędzi, które cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem, jest platforma Genial.ly. Platforma służy do tworzenia własnych interaktywnych treści. Od marca 2020 roku Genial.ly zaczęło zyskiwać coraz więcej fanów użytkownika. W tamtym okresie pojawiały się nawet pierwsze szkolenia online z użycia platformy przygotowane w języku polskim. Wielu nauczycieli udostępniało na portalach społecznościowych stworzone przez siebie zadania dla uczniów. Z tygodnia na tydzień byliśmy świadkami tworzenia się ogromnej społeczności nauczycielskiej, wykorzystującej platformę w nauczaniu zdalnym nie tylko w Polsce, ale też na świecie.

Na czym polega fenomen popularności platformy Genial.ly?

W zdalnym nauczaniu potrzebna jest sprawna komunikacja, a także łatwość i szybkość użycia. Wielu uczniów i nauczycieli, a także rodziców w pierwszych tygodniach pracy zdalnej padło ofiarą chaosu w przepływie informacji. Głównym problemem było rozproszenie materiałów do lekcji w wielu miejscach. Uczniowie i rodzice często komunikowali się ze sobą czy odnaleźli na poczcie, w dzienniku elektronicznym czy w grupie facebookowej wszystkie zadania i informacje przekazane przez nauczycieli. W natłoku informacji łatwo można było się pogubić i ciężko było sprostać wyzwaniu, które zadania należy wykonać najpierw.

Dzięki prezentacji materiałów przygotowanej za pomocą platformy Genial.ly wszystko jest uporządkowane. Łatwość w użyciu sprawiła, że platforma Genial.ly stała się bardzo popularna szczególnie wśród nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej. Uczeń był w stanie samodzielnie odbyć lekcję przygotowaną przez nauczyciela w dowolnym dla siebie czasie. i przedszkolnej. Uczeń był w stanie samodzielnie odbyć lekcję przygotowaną przez nauczyciela w dowolnym dla siebie czasie.

Jako nauczyciel świetlicy szkolnej poszukiwałam ciekawego narzędzia do prowadzenia świetlicy szkolnej online. Chciałam aby zajęcia, które przygotowuję, były dla uczniów wartościowe oraz wizualnie atrakcyjne, a jednocześnie możliwe do odczytu w dowolnym dla nich czasie. Na platformę Genial.ly natrafiłam podczas przeglądania jednej z nauczycielskich grup na facebooku.

Narzędzie od początku urzekło mnie swoją łatwością tworzenia i brakiem ograniczeń. Dzięki niemu mogłam codziennie udostępnić uczniom nowe, ciekawe zajęcia.

Na platformie tworzymy niesamowite prezentacje, interaktywne obrazy, animacje, gry i quizy dla swoich uczniów, a także atrakcyjne dla nich escape roomy. Mamy możliwość w prosty sposób uporządkować treści potrzebne do przeprowadzenia zajęć. Mogą to być filmy, obrazy, teksty, nagrania audio, zasoby zewnętrzne udostępnione za pomocą linka, gry i quizy stworzone na innych platformach. Wszystkie te zasoby możemy w łatwy sposób osadzić i animować, dzięki czemu nasze zajęcia zachęcają uczniów do działania.

Nasza interaktywna lekcja przekazywana jest uczniom za pomocą wygenerowanego linku. Platforma jest zintegrowana z Google i Microsoft Office 365, dzięki czemu nasze interaktywne treści mogą stać się również interesującym dopełnieniem prowadzonej zdalnie lekcji na żywo.

Trzeba podkreślić, że platforma świetnie sprawdza się również w nauczaniu stacjonarnym. Możemy prezentować uczniom interaktywne zadania za pomocą tablic multimedialnych, projektorów, tabletów czy choćby komputerów w salach informatycznych.

Genially sprawdza się również w codziennej pracy nauczyciela. Dzięki niej w łatwy sposób uporządkujemy swoje zasoby internetowe, ulubione strony, generatory, dokumenty, filmy itp. Możemy tworzyć panele tematyczne do zajęć. Mamy możliwość współpracy nad jednym projektem z innymi osobami. Aby móc korzystać z platformy trzeba założyć na niej konto.

Platforma jest darmowa, ale posiada również opcję płatną. Pakiet bezpłatny zapewnia jednak w pełni największe potrzeby edytorskie naszego projektu.

Dla ciekawskich a także dla tych, których Genial.ly urzekło, polecamy dołączyć do grupy Discovering Genially - Polska. Jest to oficjalna grupa utworzona przez hiszpańską firmę - twórców platformy. Znajdziecie tam wiele inspiracji i materiałów, zadań czy quizów przygotowanych przez nauczycieli, którzy chcą podzielić się swoimi pomysłami z innymi nauczycielami.

To genialne narzędzie zdało egzamin z nauczania zdalnego na szóstkę. Skradło serca wielu nauczycieli, przez co z pewnością na długo, a może i na zawsze zagości w polskiej edukacji.

Magdalena Sadowska
konsultantka WODN w Piotrkowie Tryb.
m.sadowska@wodn.piotrkow.pl
nauczycielka świetlicy

Katolicka Szkoła Podstawowa im. Św. Jana Bosko
w Piotrkowie Tryb.

E-lekcja poświęcona Żołnierzom Niezłomnym

Słowo pandemia odmiennianina przez wszystkie przypadki mocno dała się we znaki uczniom, rodzicom oraz nauczycielom. Szkoła zamieniła się z miejsca spotkań rówieśniczych, wymiany doświadczeń, w wirtualny świat.

Życie szkolne opiera się na systemie pracy, lekcja, przerwa, ale też na wydarzeniach i działaniach, które mają wspierać umiejętności i zainteresowania uczniów. Szkoła to również miejsce celebrowania świąt państwowych i rocznic historycznych.

W dobie kształcenia na odległość, celebrowanie w szerszym gronie może okazać się problematyczne, ze względu na złożoność zadań, przy próbie połączenia w jednym czasie wszystkich uczestników wydarzenia.

Organizując obchody świąt i rocznic historycznych w dobie kształcenia na odległość, możemy brać pod uwagę jednostkę lub jednostki lekcyjne poświęcone tematycznie określonym wydarzeniom. Przygotowując materiały na zajęcia dydaktyczne poświęcone rocznicom i świętom państwowym, warto stworzyć karty pracy, krzyżówkę, pokój zagadek, przygotować grę edukacyjną z wykorzystaniem dostępnych narzędzi w sieci.

Planując zdalne zajęcia dydaktyczne, tworzymy zajęcia interaktywne, tak aby uczeń mógł wykorzystać ogrom wiedzy jaki ma przy sobie czyli Internet, nazywany przez mnie roboczo tzw. „pamięcią zewnętrzną”. Internet jest obecnie nośnikiem wiedzy, którą uczniowie mają na wyciągnięcie ręki, wykorzystujemy sprawdzone strony internetowe, portale internetowe w celu budowania u uczniów umiejętności poszukiwania i selekcji informacji, zdając się na ich twórczość w trakcie zajęć lekcyjnych.

Miesiąc marzec zaczyna się ustanowionym w 2011 roku Narodowym Dniem Pamięci o Żołnierzach Wyklętych, który stał się jedną z wielu okazji aby na zajęciach lekcyjnych wykorzystać dostępne w sieci informacje.

Sprawdzonym miejscem poszukiwania treści o sylwetkach Żołnierzy Wyklętych będą strony internetowe Instytutu Pamięi Narodowej, z których będziemy mogli zrobić katalog przedstawicieli Żołnierzy Niezłomnych. Planując wirtualne obchody Narodowego Dnia Pamięci o Żołnierzach Wyklętych, warto zaplanować stworzenie tablic, prezentacji poświęconych Sylwetkom Żołnierzy Niezłomnych. Pomocne w realizacji tego celu będą narzędzia: padlet, a także jamboard.

Padlet jest prostą aplikacją, posiadającą polską wersję językową i wymagającą rejestracji użytkownika. Padletto wirtualna tablica, przekazmy klasie link do tablicy, a każdy uczeń będzie mógł umieszczać zdjęcia, filmy, linki do interesujących artykułów. Właściciel konta, może modyfikować nazwę oraz tło.

Innym pomocnym narzędziem do tworzenia wirtualnych notatek jest Jamboard - system interaktywnych tablic opracowany przez Google. Wystarczy powierzyć link do tablicy, a uczniowie z każdego miejsca mogą tworzyć swoje prace. Intuicyjna obsługa, automatyczne zapisywanie. Do stworzenia dowolnych treści można wykorzystać wiele narzędzi dostarczanych w tym systemie. Swoje pomysły można dodatkowo wzbogacać treściami dostępnymi w Internecie.

Oba narzędzia pozwalają generować gotowe pliki, które w wersji elektronicznej, będą mogły posłużyć jako notatka z lekcji albo gazetka. Przygotowane przez uczniów prace, możemy udostępnić szerszemu gronu odbiorców, prezentując je na stronie internetowej szkoły.

Oddając młodzieży inicjatywę w przygotowaniu treści, w czasie rzeczywistym obserwujemy na rzeczonyj stronie działania naszych uczniów. Praca „na żywo” niesie ze sobą wiele obaw, ale warto młodzieży oddać pole do działania, samodzielne poszukiwanie informacji wykształci w nich umiejętność selekcji informacji. Pamiętajmy, że oba narzędzia dają możliwość prowadzenia na bieżąco korekty wpisów uczniowskich.

Angażując uczniów do pracy, w trakcie przygotowywania przez klasę wirtualnej tablicy, prezentacji, możemy utrwalić w pamięci młodych utwory muzyczne, poświęcone działalności żołnierzy drugiej konspiracji.

Historię Żołnierzy Niezłomnych przywołamy za pomocą utworu muzycznego „Niezwyciężeni”, który został przygotowany przez młodzieżowy zespół Archidiecezji Przemyskiej.

Wprowadzając tematykę Żołnierzy Wyklętych, warto przywołać na zajęciach lekcyjnych mało rozpowszechnioną wśród młodzieży pieśń partyzancką „Już dopała się ogień w biwaku”, która była pieśnią obozową 5. Brygady Wileńskiej, a pozwoli młodemu pokoleniu poznać warunki, w jakich funkcjonowały oddziały partyzanckie.

„Ballada o rotmistrzu Pileckim”, przybliży życie i działalności rotmistrza Witolda Pileckiego.

Ważną postacią zaliczaną do grona żołnierzy drugiej konspiracji jest Danuta Siedzikówna „Inka”. Jej życie i działalność możemy przypomnieć na podstawie współczesnego utworu „Walczyk”, stworzonego przez Lilu i Maleo Reggae Rockers. Warto wspomnieć, że na płycie „Panny Wyklęte” znajdziemy szereg nagrań polskich wykonawców, które są inspirowane historią Żołnierzy Wyklętych.

Prowadząc lekcje za pośrednictwem Internetu, nie bójmy się wykorzystywać tego medium w toku lekcji. Dziś informacja jest wszechobecna, młodzi ludzie odszukają ją w sieci w przeciągu kilku sekund, tworzymy zajęcia, które wzbudzą u uczniów emocje oraz zaangażują ich do twórczego kształtowania rzeczywistości lekcyjnej.

Agnieszka Kubś
nauczyciel historii i wos w ZSP w Kleszczowie

Źródła:
<https://padlet.com/jamboard.google.com>

<https://www.reverbnation.com/DiakoniaMuzycznaAP/song/29958166-niezwycieni>
<https://www.dowgwillo.nl/PDF/Spiewnik%20wileński/Juz%20dopala%20sie%20ogien%20biwaku.pdf>
https://www.tekstowo.pl/piosenka.zayazd.ballada_o_rotmistrzu_pileckim.html
https://www.tekstowo.pl/piosenka,lilu__maleo_reggae_rockers,walczyk.html

KONKURS HISTORYCZNY „W IMIĘ MIŁOŚCI OJCZYZNY” XIX. edycja

Doświadczenie pandemii sprawiło, że mimo trudności został ogłoszony regulamin XIX. edycji konkursu historycznego „W imię miłości Ojczyzny”. Na zaproszenie odpowiedzieli Państwo Nauczyciele i Uczniowie ze szkół, z których uczniowie brali udział od pierwszej edycji. Podkreślić należy, że organizatorzy przesuwali termin eliminacji wierząc, że sytuacja epidemiczna ulegnie poprawie, ostatecznie zdecydowano, że uczniowie będą rozwiązywać test w swoich szkołach.

I tak dnia 21 października 2020 roku o godz.11.00 w siedzibach szkół, które zgłosiły uczniów do udziału w XIX. edycji konkursu historycznego „W imię miłości Ojczyzny” zostały przeprowadzone eliminacje międzyszkolne, gdzie Komisje powołane przez Dyrektorów, w oparciu o jednobrzmiący zestaw zadań przeprowadziły test wśród swoich uczniów. Protokoły wraz z pracami uczniów zostały przesłane do Wojewódzkiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Piotrkowie Trybunalskim. Komisja pod przewodnictwem Barbary Śpiewak, dokonała podsumowania wyników Konkursu.

Kolejna, XIX. edycja Konkursu została zorganizowana przez Wojewódzki Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Piotrkowie Trybunalskim, Szkołę Podstawową Nr 10 w Piotrkowie Trybunalskim oraz Stowarzyszenie Rodzina Katyńska Ziemi Piotrkowskiej. Konkurs był przeznaczony dla uczniów szkół podstawowych z terenu miasta Piotrkowa Trybunalskiego, powiatu piotrkowskiego, opoczyńskiego i tomaszowskiego, radomszczańskie i bełchatowskiego.

Tegoroczna edycja konkursu dla uczniów szkół podstawowych polegała na rozwiązaniu testu opracowanego na podstawie kalendarium zbrodni katyńskiej, zamieszczonego na stronie Federacji Rodzin Katyńskich oraz biogramów sylwetek - ofiar z regionu piotrkowskiego zamieszczonych na stronie Muzeum Katyńskiego:

1. **Franciszek Kaszuba – ur. w Greifswald,**
2. **Adolf Czajkowski – ur. w Piotrkowie Trybunalskim,**
3. **Gostawski Jan – ur. w Niechcicach, pow. piotrkowski.**

Celem konkursu było upamiętnienie 80. rocznicy Zbrodni Katyńskiej, upowszechnianie wśród młodzieży dziejów najnowszej historii Polski, a także oddziaływanie na kształt wychowania patriotycznego.

Dnia 25 listopada 2020 roku Komisja konkursowa pod przewodnictwem Barbary Śpiewak - konsultant WODN w Piotrkowie Trybunalskim, na podstawie nadesłanych protokołów i prac uczniów dokonała podsumowania wyników.

W konkursie wzięło udział 58 uczniów z 13 szkół.
Wyniki z testu przedstawiają się w sposób następujący:

MIEJSCE I (zajęło 8 uczniów):

1. Kopertowska Monika (Szkoła Podstawowa w Szydłowie), n-l Edyta Bąkowska
2. Gordon Anna (Szkoła Podstawowa nr 10 w Piotrkowie Trybunalskim), n-l Piotr Pełeszczak
3. Błaszowska Łucja (Szkoła Podstawowa nr 10 w Piotrkowie Trybunalskim), n-l Piotr Pełeszczak
4. Szymczyk Wiktoria (Szkoła Podstawowa nr 13 w Piotrkowie Trybunalskim), n-l Robert Rudnicki
5. Łuczyńska Aleksandra (Szkoła Podstawowa w Drużbicach), n-l Monika Stachurska
6. Turlejski Łukasz (Szkoła Podstawowa w Drużbicach), n-l Monika Stachurska
7. Sosnowska Emilia (Szkoła Podstawowa nr 10

MIEJSCE II (zajęło 11 uczniów):

1. Jagodzińska Jagoda (Szkoła Podstawowa w Woli Kamockiej), n-l Edyta Bąkowska
2. Michoń Amelia (Szkoła Podstawowa w Szydłowie), n-l Edyta Bąkowska
3. Zasobnik Mateusz (Szkoła Podstawowa w Przedborzu), n-l Sylwia Prymus
4. Gawin Maja (Szkoła Podstawowa w Aleksandrowie), n-l Jolanta Leśniewska
5. Łęcki Paweł (Szkoła Podstawowa w Aleksandrowie), n-l Jolanta Leśniewska
6. Rutowicz Emilia (Szkoła Podstawowa w Przedborzu), n-l Sylwia Prymus
7. Waśkiewicz Jakub (Szkoła Podstawowa nr 10 w Piotrkowie Trybunalskim), n-l Piotr Pełeszczak
8. Pawlikowska Martyna (Szkoła Podstawowa nr 10 w Piotrkowie Trybunalskim), n-l Piotr Pełeszczak
9. Gonerski Franciszek (Szkoła Podstawowa nr 10 w Piotrkowie Trybunalskim), n-l Piotr Pełeszczak
10. Nowak Zuzanna (Szkoła Podstawowa w Drużbicach), n-l Monika Stachurska
11. Latała Milan (Szkoła Podstawowa nr 13 w Piotrkowie Trybunalskim), n-l Robert Rudnicki

MIEJSCE III (zajęło 8 uczniów):

1. Mamrot Dawid (Szkoła Podstawowa w Aleksandrowie), n-l Jolanta Leśniewska
2. Kulik Szymon (Szkoła Podstawowa w Drużbicach), n-l Monika Stachurska
3. Gąsior Kacper (Szkoła Podstawowa w Woli Kamockiej), n-l Edyta Bąkowska
4. Sokołowska Nadia (Szkoła Podstawowa w Woli Kamockiej), n-l Edyta Bąkowska
5. Pietras Mikołaj (Szkoła Podstawowa w Woli Kamockiej), n-l Edyta Bąkowska
6. Kowara Kornelia (Szkoła Podstawowa w Woli Kamockiej), n-l Edyta Bąkowska
7. Adamik Patryk (Szkoła Podstawowa nr 10 w Piotrkowie Trybunalskim), n-l Piotr Pełeszczak
8. Pościk Maja (Szkoła Podstawowa w Woli Kamockiej), n-l Edyta Bąkowska

Finaliści:

1. Dya Mateusz (Szkoła Podstawowa w Drużbicach), n-l Monika Stachurska
2. Gałkowska Patrycja (Szkoła Podstawowa w Niechcicach), n-l Magdalena Bogus
3. Stęplewska Wiktoria (Szkoła Podstawowa w Niechcicach), n-l Magdalena Bogus
4. Kozłowska Justyna (Szkoła Podstawowa w Niechcicach), n-l Magdalena Bogus
5. Skrobek Weronika (Szkoła Podstawowa w Niechcicach), n-l Magdalena Bogus
6. Włóka Aleksandra (Szkoła Podstawowa w Niechcicach), n-l Magdalena Bogus
7. Karbownik Amelia (Szkoła Podstawowa w Wygnanowie), n-l Beata Wiktorowicz
8. Jaciubek Wiktoria (Szkoła Podstawowa w Wygnanowie), n-l Magdalena Bogus
9. Sobolewska Amelia (Szkoła Podstawowa w Wygnanowie), n-l Magdalena Bogus
10. Wrzosek Maja (Szkoła Podstawowa w Wygnanowie), n-l Magdalena Bogus
11. Mordaka Gabriela (Szkoła Podstawowa w Wygnanowie), n-l Magdalena Bogus

12. Leśniewska Amelia (Szkoła Podstawowa w Trzępicy), n-l Patrycja Smolarek
13. Jagodzińska Aleksandra (Szkoła Podstawowa w Moszczenicy), n-l Agnieszka Sima
14. Kopańska Natalia (Szkoła Podstawowa w Moszczenicy), n-l Agnieszka Sima
15. Kaczmarek Martyna (Szkoła Podstawowa w Moszczenicy), n-l Agnieszka Sima
16. Kowara Mateusz (Szkoła Podstawowa w Moszczenicy), n-l Agnieszka Sima
17. Zdziechowski Krystian (Szkoła Podstawowa w Błogiem Rządowym), n-l Ilona Piechocka-Pazurek
18. Markiewicz Damian (Szkoła Podstawowa w Błogiem Rządowym), n-l Ilona Piechocka-Pazurek
19. Waszczyk Marcin (Szkoła Podstawowa w Dąbrowie n/Czarną), n-l Ewa Frańczak
20. Krasoń Wiktoria (Szkoła Podstawowa w Dąbrowie n/Czarną), n-l Ewa Frańczak
21. Pietrzyk Jan (Szkoła Podstawowa w Dąbrowie n/Czarną), n-l Ewa Frańczak
22. Więcek Bartosz (Szkoła Podstawowa w Dąbrowie n/Czarną), n-l Ewa Frańczak
23. Urbańska Aleksandra (Szkoła Podstawowa w Aleksandrowie), n-l Jolanta Leśniewska
24. Mamrot Mateusz (Szkoła Podstawowa w Aleksandrowie), n-l Jolanta Leśniewska
25. Sztandera Kinga (Szkoła Podstawowa w Aleksandrowie), n-l Jolanta Leśniewska
26. Bernas Weronika (Szkoła Podstawowa w Aleksandrowie), n-l Jolanta Leśniewska

27. Smoleńska Anastasią (Szkoła Podstawowa nr 2 w Piotrkowie Trybunalskim), n-l Dobrosława Zbroja
28. Banaszczyk Daniel (Szkoła Podstawowa w Woli Kamockiej), n-l Edyta Bąkowska
29. Jelenczak Zofia (Szkoła Podstawowa nr 10 Piotrkowie Trybunalskim), n-l Piotr Peleszczak
30. Woźnicki Szymon (Szkoła Podstawowa nr 13 Piotrkowie Trybunalskim), n-l Robert Rudnicki
31. Krawczyk Natalia (Szkoła Podstawowa nr 13 Piotrkowie Trybunalskim), n-l Robert Rudnicki

Termin uroczystego podsumowania konkursu oraz wręczenie dyplomów i nagród dla uczestników zostanie podany po feriach świątecznych.

Przewodnicząca komisji konkursowej Barbara Śpiewak, w imieniu organizatorów i wszystkich członków komisji składa serdeczne gratulacje Uczniom i dziękuje Państwu Nauczycielom za zaciekawienie Konkursem i przygotowanie do eliminacji. Wszyscy uczniowie, laureaci i finaliści otrzymali dyplomy i nagrody, które opiekunowie odebrali w WODN w Piotrkowie Tryb., zaś Państwo Nauczyciele otrzymali podziękowanie i opracowania regionalne.

Fundatorami nagród byli:

Narodowe Centrum Kultury, Prezydent Miasta Piotrkowa Trybunalskiego i Dyrektor WODN w Piotrkowie Trybunalskim.

Barbara Śpiewak
konsultant WODN w Piotrkowie Tryb.
b.spiewak@wodn.piotrkow.pl

Co w nowalijkach piszczy? Wiosenne odżywianie ucznia

W tym roku po raz kolejny przyszło nam przywitać wiosnę w nowej, innej rzeczywistości. Pandemia zdaje się nie dawać za wygraną a terminy takie jak: lockdown, kwarantanna czy obostrzenia na stałe zagościły w naszym słowniku. Na przekór tym przeciwnościom warto potraktować wiosnę jako szansę na porządk. Nie tylko w domu ale również w diecie. Definicja diety mówi wyraźnie, że to nie krótkoterminowa zmiana jadłospisu ale sposób odżywiania mający na celu dostarczenie niezbędnych składników pokarmowych z jednoczesnym dostosowaniem ich podaży do możliwości trawienia, wchłaniania sezonowych produktów żywnościowych w celu optymalnego odżywiania ustroju.

Szerokie badania klimatyczne prowadzone w ostatnich latach wykazały, jak istotna w prawidłowym rozwoju dzieci i młodzieży, jest obok aktywności fizycznej i odpowiedniej długości snu, prawidłowo skomponowana dieta. Nawyki żywieniowe wypracowane w dzieciństwie przekładają się wymiennie na wiek dojrzały a dbałość o profilaktykę chorób dietozależnych gwarantuje lepszy stan zdrowia w okresie

dorosłości. Ekspert polskiego Instytutu Żywności i Żywienia, opracowali w 2019 roku zmodernizowaną wersję Piramidy Żywnienia dla dzieci i młodzieży (4 – 18 lat). Jest to graficzny opis grup produktów spożywczych, przedstawionych w odpowiednich proporcjach. Im niższe piętro piramidy, tym większa ilość i częstota spożywanych produktów z danej grupy żywności. Ta czytelna infografika skierowana jest nie tylko do najmłodszej grupy populacji ale też do ich rodziców oraz personelu przedszkoli i środowiska szkolnego (dyrektorów, nauczycieli, intendentów, odpowiadających za żywienie zbiorowe w szkołach).

Zasady żywienia oparte na Piramidzie wskazują na korzyści ze spożywania 5 regularnych posiłków, picia wody, jedzenia 5 porcji warzyw i owoców dziennie, wybierania pełnoziarnistych produktów zbożowych oraz chudego mięsa, ryb, jaj i nasion roślin strączkowych. Warto też podawać dzieciom co najmniej 3–4 szklanki mleka dziennie (można je zastąpić jogurtem naturalnym, kefirem i – częściowo – serem). Unikać z kolei należy: słodkich napojów, słodyczy i dosalania potraw a zamiast tłuszczu zwierzęcych wybierać raczej roślinne.

Jak zatem prawidłowo skomponować dietę ucznia, uwzględniając wyżej wymienione założenia i korzystając jednocześnie z dobrodziejstw najpiękniejszej pory roku? Jak zatem prawidłowo skomponować dietę ucznia, uwzględniając wyżej wymienione założenia i korzystając jednocześnie z dobrodziejstw najpiękniejszej pory roku?

Na przełomie zimy i wiosny, zanim natura rozkwitnie na dobre, trudno jeszcze o świeże warzywa i owoce. Wtedy z pomocą przychodzą mrożonki. Poddane takiej obróbce brokuły, fasola szparagowa, szpinak czy truskawki albo maliny nie tracą swoich wartości odżywczych. Nie zapominajmy o dostępnych też w tym okresie warzywach korzeniowych (marchew, seler, pietruszka), które są doskonałym źródłem witamin oraz makro- i mikroelementów.

To też dobry czas na założenie ogródka – nawet na kuchennym parapecie! Natka pietruszki czy szczypiorek – łatwe w uprawie, wartościowe, smaczne i dekoracyjne. Natka to chociażby bogactwo witaminy C. Jej zawartość w 100 g tych zielonych listków to aż 170 mg, podczas gdy taka sama ilość cytryny zawiera jej tylko około 50 mg.

Można też pokusić się o hodowlę kielków. Te z domowego „źródła” dają gwarancję świeżości i braku pleśni i grzybów, które często znajduje się niestety w kielkach sprzedawanych w sklepach.

Kontrowersyjnym tematem są nowalijki. Chociaż kuszą oko na straganach, korzyści z ich spożywania są dyskusyjne. Nie powinny ich na przykład jeść kobiety w ciąży, osoby starsze i dzieci do lat trzech. Dlaczego? W roślinach szklarniowych (a tak uprawiane są wczesne odmiany warzyw) w porównaniu do roślin uprawianych w gruncie, stwierdza się wyższą zawartość azotanów. Wynika to zarówno z wczesnego stadium rozwoju jak i małego nasłonecznienia. Duże ilości azotanów występują np. we wczesnej rzodkiewce, szczypiorku, kalarepie, koprze, natce pietruszki, burakach. Bezpieczniejsze pod tym względem są marchewka, cebula,

pomidor czy ziemniaki. Azotany są szczególnie groźne dla zdrowia małych dzieci – łączą się z hemoglobina, tworząc tzw. methemoglobinę (methemoglobina to nieprawidłowa hemoglobina, która nie ma zdolności przyłączania tlenu, co w konsekwencji prowadzi do niedotlenienia tkanek).

Niebezpiecznymi „dodatkovymi” składnikami nowalijek są również azotyny (produkt przemiany azotanów w ustroju), metale ciężkie (ołów, kadm, rtęć, arsen) czy nagminnie stosowane w okresie przedwiośnia pestycydy.

Podsumowując, nowalijki są wartościowym źródłem witamin (przede wszystkim A, C i E) oraz składników mineralnych (żelazo, wapń, magnez) ale spożywać je należy z umiarem a przed jedzeniem bardzo dokładnie umyć.

Magdalena Opis
mgr kosmetologii
studentka trzeciego roku dietetyki WSBiNoZ

Bibliografia:

1. M. Jarosz, E. Rychlik, K. Stoś, J. Charzewska, Normy żywieniada populacji Polski i ich zastosowanie., Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny, Warszawa 2020
2. M. Śmiechowska, P. Przybyłowski, Zawartość azotanów (V) i (III) w racjach pokarmowych studentów Wyższej Szkoły Morskiej w Gdyni, Rocznik PZH, NR 4, strony 385-390, Warszawa 1999
3. T. Baranowski, J. Mendlein, K. Resnicow, E. Frank, K. WeberCullen, J. Baranowski, Physical Activity and Nutrition in Children and Youth: An Overview of Obesity Prevention, Preventive Medicine, Volume 31, Issue 2, August 2000, Pages S1-S10
<http://www.izz.waw.pl/strona-gowna/3-aktualnoci/aktualnoci/643-piramida-zdrowego-zywienia-i-stylu-zycia-dzieci-i-mlodziezy>
4. <https://pixabay.com/images/search/warzywa/?paci=12>
5. <https://pixabay.com/images/search/warzywa/?paci=12>

Od redakcji:
W nawiązaniu do zapowiedzi zawartej w artykule *Patroni roku 2021*
(Forum Nauczycielskie nr 94),
na stronach 10 – 14 przybliżamy sylwetki
Krzysztofa Kamila Baczyńskiego
i kardynała Stefana Wyszyńskiego.
Zapraszamy do lektury.

Poeta i żołnierz – Krzysztof Kamil Baczyński

„Ja, poszukiwacz ludzi prawdziwych,
ja, zaklinacz węzłów wijących się nade mną,
zastygłem w pomnik ze wzniesionym mieczem,
którym człowieka rozetnę, czy ciemność?”

Krzysztof Kamil Baczyński, Autobiografia

Krzysztof Kamil Baczyński urodził się 22 stycznia 1921 roku w Warszawie, w domu przy ulicy Bagatela 10. Jego rodzicami byli Stanisław Baczyński, krytyk literacki, pisarz i żołnierz Legionów Polskich, matka Stefania natomiast była nauczycielką i autorką podręczników szkolnych. Rodzice dali mu na drugie imię Kamil, „po Norwidzie” w czym byli konsekwentni, bo imię Kamilla dali też wcześniej zmarłej córce.

Od września 1931 roku Baczyński uczył się w Państwowym Gimnazjum im. Stefana Batorego przy ulicy Myśliwieckiej. Nie był prymusem, na jego szkolnych świadectwach królowały stopnie dostateczne, wyróżniał się tylko w rysunkach, zamierzał nawet wstąpić na Akademię Sztuk Pięknych. Uczęszczał do jednej klasy z kolegami, którzy później wstąpili do Grupa Szturmowych Szarych Szeregów. Wśród nich byli znani z kart „Kamieni na szaniec” Tadeusz „Zośka” Zawadzki, Jan „Rudy” Bytnar, Maciej Aleksy „Alek” Dawidowski, Jan Wuttke. Baczyński podobnie jak jego rówieśnicy był harcerzem. Należał do 23. Warszawskiej DH „Pomarańczarnia”.

Z roku 1936 pochodzi najwcześniejszy zachowany wiersz Baczyńskiego „Wypadek przy pracy”. Od 1937 roku był współredaktorem pisma „Strzały” oraz członkiem Komitetu Wykonawczego „Spartakus”. Od 1942 roku do 1943 był studentem polonistyki tajnego Uniwersytetu Warszawskiego, pobierał również nauki w Szkole Sztuk Zdobniczych i Malarstwa. Od lipca 1943 roku był sekcyjnym w II plutonie „Alek” 2. kompanii „Rudy” batalionu Zośka AK, w stopniu starszego strzelca pod ps. „Krzysztof” oraz „Zieliński”. 25 maja 1944 awansował na starszego strzelca podchorążego rezerwy piechoty. Był wówczas również kierownikiem działu poezji miesięcznika społeczno-literackiego „Droga”. Następnie przeszedł do harcerskiego batalionu „Parasol” na stanowisko zastępcy dowódcy III plutonu 3. kompanii. Posługiwał się pseudonimem „Krzyś”.

Od 1938 roku datuje się świadome kształtowanie warsztatu poetyckiego Krzysztofa. Pojawiają się pierwsze erotyki, wiersze dla matki, przekłady z Horacego, Baudelaire’a, zaczyna się praca nad poematem „Bunt”, o powstaniu Spartakusa. Talent artystyczny Krzysztof odziedziczył po ojcu. Podobnie jak on zajmował się pisaniem i był dobrym mówcą. W maju 1939 roku Baczyński zdaje egzamin maturalny i otrzymuje świadectwo dojrzałości. W lipcu umiera chory na raka Stanisław Baczyński – ojciec poety. Gdyby nie wczesna utrata ojca i wybuch wojny, najprawdopodobniej wyjechałby na studia do Francji, o czym marzył. Po klęsce wrześniowej

Baczyński oddaje się całkowicie twórczości. Oprócz nowych wierszy powstają też znane ekspresjonistyczne rysunki Labirynt miasta i Pokolenie. Z tego i późniejszego czasu zachowały się exlibrisy, opracowane artystycznie tomiki wierszy, ilustracje do wierszy i akwarele.

Wiosną 1941 roku Baczyński poznaje Jerzego Andrzejewskiego, a przez kontakty z nim grono czołowych twórców literatury podziemnej: Iwaszkiewicza, Miłosza, Zagórskiego. Zaczyna się ugruntowywać przekonanie o wybitnym talencie poety, efektem którego jest przyznanie stypendium z podziemnego funduszu literatury, wypłacane do 1944 roku.

Czas od jesieni 1941 do września 1942 określa się mianem „wybuchu” (Kazimierz Wyka) twórczości K. K. Baczyńskiego.

1 grudnia 1941 roku, na wykładzie logiki poznaje Barbarę Drabczyńską, której oświadcza się już czwartego grudnia na przyjęciu imieninowym. 3 czerwca 1942 Krzysztof poślubia Barbarę. Prezentem ślubnym dla żony był tom złożony z osiemnastu wierszy z dedykacją „Mojej kochanej Basieńce w dniu naszego ślubu” i mottem z Cypriana Kamila Norwida.

Wybuch powstania zastał Baczyńskiego w okolicach Placu Teatralnego, gdzie miał odebrać buty dla oddziału. Został odcięty od miejsca zbiórki. Dołączył do ochotników, którzy brali udział w udanym ataku na Pałac Blanka. 4 sierpnia, gdy pełnił wartę, został postrzelony w głowę. Trafił go niemiecki snajper strzelający z gmachu Teatru Wielkiego. Sanitariuszka Krystyna Sypniewska ps. Stella tak wspominała ten moment:

Pod ciągłym ostrzałem niemieckim z różnych stron czolgałyśmy się do rannego. Kule, które przelatywały przez otwory okienne, odbijały się od ścian. Uniemożliwiały swobodne poruszanie się. Z największą ostrożnością doczołgałam się do rannego powstańca. Z lewej strony głowy miał ranę wielkości pięciozłotówki, lekko wydłużoną, w której prześwitywał mózg. Rana nie krwawiła, twarz była śmiertelnie blada. Ranny to drobny blondyn, którego z trudem ułożyłyśmy na noszach będąc w pozycji półleżącej. Był jeszcze jakiś mężczyzna, który pomagał nam przenieść rannego przez mur do punktu sanitarnego w Ratuszu. Potem dowiedziałam się, że rannym był młody poeta lat okupacji, Krzysztof Kamil Baczyński.

Poeta zmarł tego samego dnia. Jego udział w Powstaniu Warszawskim Stanisław Pigoń określił strzelaniem do wroga brylantami.

„Kondukty snów odległych/ lecz przecież wyraźnych/ lecz przecież ciągle czujnych/ jak palec na spuście./Tej nocy zapłonęły/bezimiennie gwiazdy i musiały wybuchnąć/ gdyż były z trotylu/ A ty do martwej ziemi/ przykładając ucho/ słyszałaś śmiech snajpera/ Krzysztofie Kamile”. – 4 VIII 1980, Ryszard Liskowacki, Noc.

Basia Baczyńska, spodziewająca się dziecka, podobno nie wiedziała o śmierci męża; zmarła 1 września, ranna wcześniej w głowę po wybuchu pocisku. Miała 22 lata. Matka Krzysztofa nie uwierzyła w śmierć syna. Mówiła, że póki nie ma ciała, jest nadzieja, że żyje, może jest w niewoli. Dopiero w styczniu 1947 r. rozpoczęto ekshumacje w rejonie Ratusza. Zwłoki Baczyńskiego rozpoznano po złotym medaliku św. Krzysztofa z inicjałami KKB. 14 stycznia 1947 r. Krzysztofa pochowano na Wojskowych Powązkach w Warszawie. Spoczywa wspólnym grobie z żoną Barbarą.

29 lipca 2018 roku, w 74. rocznicę Powstania Warszawskiego, prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda odznaczył pośmiertnie poetę pokolenia „Kolumbów” Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski za wybitne zasługi dla niepodległości RP oraz za osiągnięcia w działalności na rzecz rozwoju polskiej kultury.

Grób Barbary i Krzysztofa Baczyńskich

Krzysztof Kamil Baczyński dał doskonały przykład, że walczyć o niepodległość można nie tylko z karabinem w rękę, ale także za pomocą słowa. Jego wiersze dodawały otuchy kolegom i koleżankom z oddziałów. Baczyński w swoich utworach często wypowiadał się w liczbie mnogiej, opisywał emocje całego młodego pokolenia doświadczonego wojną, przez co stał się niejako kronikarzem tragicznych wydarzeń II wojny światowej.

Setną rocznicę urodzin Baczyńskiego Sejm RP uczcił ustanowieniem go patronem roku 2021 (patrz FN nr 94/2020). Narodowe Centrum Kultury stworzyło na ścianie budynku przy ul. Solec 85 w Warszawie artystyczny mural, którego bohaterem jest właśnie Baczyński, z napisem „I jeden z nas – to jestem ja, którym pokochał. Świat mi rozkwitł jak wielki obłok, ogień w snach i tak jak drzewo jestem – prosty”

Odślonięcie muralu odbyło się w stulecie urodzin poety. – *Wpisujemy tym murem wielkiego polskiego poetę w Warszawę, przypominamy Baczyńskiego Polsce, także*

młodym pokoleniom – powiedział wicepremier Piotr Gliński. – Jako twórca zdążył napisać ponad 500 utworów.

W zasadzie od lat młodzieńczych pisał poezję, rysował, był wybitnie utalentowanym twórcą. Można powiedzieć, że w jakimś sensie był kontynuatorem tradycji, talentu Norwida, ale także być może Wyspiańskiego, i wielu innych polskich twórców, którzy byli utalentowani zarówno jeżeli chodzi o poezję, literaturę, jak i plastykę.

Również 22 stycznia 2021 r. Poczta Polska wprowadziła do obiegu nowy znaczek emisji „KK Baczyński”.

Oprac. Jadwiga Szymczyk
konsultant WODN w Piotrkowie Tryb.
j.szymczyk@wodn.piotrkow.pl

Źródła:

Wasilewski Z., Legenda Baczyńskiego, „Sukurs”, Warszawa 1996
Budzyński W., Miłość i śmierć Krzysztofa Kamila, Wydaw. Antyk, Warszawa 1998
<http://culture.pl/pl/tworca/krzysztof-kamil-baczyński>
<https://czytajpl.pl/2018/01/23/krzysztof-kamil-baczyński/>
<https://www.rdc.pl/informacje/stulecie-urodzin-krzysztofa-kamila-baczyńskiego-dzis-odsloniecie-muralu/>

Niebo złote ci otworzę,
w którym ciszy biała nić
jak ogromny dźwięków orzech,
który pęknie, aby żyć
zielonymi listeczkami,
śpiewem jezior, zmierzchu graniem,
aż ukaże jądro mleczne
ptasi świt. [...]

[...] Jeno wyjmij mi z tych oczu
szkło bolesne - obraz dni,
które czaszki białe toczy
przez płonące łąki krwi.
Jeno odmień czas kaleki,
zakryj groby płaszczem rzeki,
zetrzyj z włosów pył bitewny,
tych lat gniewnych
czarny pył.

Krzysztof Kamil Baczyński
"Niebo złote ci otworzę...", 15 VI 1943

W oczekiwaniu na beatyfikację - śladami Księdza Kardynała Stefana Wyszyńskiego

Kocham Ojczyznę więcej od własnego serca
i wszystko, co czynię dla Kościoła,
czynię dla Niej.

Kardynał Stefan Wyszyński to postać, która zapisała się złotymi głościami, nie tylko w historii polskiego Kościoła, ale i całej Ojczyzny. I może właśnie dlatego rok 2021 został poświęcony tej niezwyklej Osobie, przez wielu Polaków nazywanej Prymasem Tysiąclecia. Stefan Wyszyński przyszedł na świat w 1901 r. w miejscowości Zuzela nad Bugiem na pograniczu Podlasia i Mazowsza, w zaborze rosyjskim. Dorastał w domu przesiąkniętym tradycjami patriotycznymi. Brał udział m.in. w nielegalnym odnawianiu mogił powstańców styczniowych. Rodzice charakteryzowali się głęboką pobożnością maryjną, mama miała szczególne nabożeństwo do Matki Bożej Ostrobramskiej, tato – organista, do Matki Bożej Częstochowskiej. Był ministrantem i należał do skautów. W wieku 9 lat stracił matkę. Łomża, Włocławek i Częstochowa to miejsca, gdzie tak naprawdę ukształtowała się duchowość przyszłego Prymasa. W Łomży ukończył gimnazjum męskie a następnie wstąpił do Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku. Mszę prymicyjną odprawił przed Cudownym Obrazem Matki Bożej Częstochowskiej 5 sierpnia 1924 r., by, jak pisał, „mieć Matkę, która nie umiera”. Ukończył studia na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim w zakresie prawa kanonicznego i nauk społeczno-ekonomicznych. Dzięki uzyskanemu stypendium naukowemu odbył podróż do Austrii, Włoch, Francji, Belgii, Holandii i Niemiec, gdzie przedmiotem jego zainteresowań było zapoznanie się z działalnością Akcji Katolickiej oraz chrześcijańskich stowarzyszeń i związków zawodowych. W 1929 r. obronił pracę doktorską nt. „Prawa rodziny, prawa Kościoła i państwa do szkoły”. Podczas II wojny światowej był kapelanem w zakładzie dla niewidomych w Laskach, w czasie pobytu w Zakopanem został aresztowany w przypadkowej łapance, z której zdołał uciec. Prowadził wykłady na tajnych uniwersytetach. Był członkiem Armii Krajowej, nosił pseudonim Radwan III. W czasie powstania warszawskiego był kapelanem w szpitalu powstańczym. Bardzo bogata działalność duszpasterska i dokonania zostały uwieńczone mianowaniem go 12 listopada 1948 r. przez Ojca Świętego Piusa XII, Prymasem Polski.

W niełatwych czasach, w których przyszło mu żyć i działać czynił wszystko, abyśmy żyli bardziej po ludzku. Niejednokrotnie nawet kosztem własnej osoby. Przypomnę słynne *Non possumus!*, które w konsekwencji skutkowało uwięzieniem Księdza Prymasa. Władze komunistyczne miały nadzieję, że aresztowanie niezłomnego kapłana doprowadzi do rozbicia jedności Kościoła i Narodu. 25 września 1953 r. Funkcjonariusze Urzędu Bezpieczeństwa wtargnęli w nocy do mieszkania Prymasa przy ul. Miodowej i wywieźli go do Rywałdu Królewskiego koło Grudziądza a następnie 12 października został przewieziony do Stoczka Warmińskiego.

Tak wspomina tę chwilę w Zapiskach więziennych: „Wjeżdżamy na podwórze, które w ciemnościach robi na mnie wrażenie więzienia.(...) Wprowadzono mnie na pierwsze piętro, na szeroki korytarz, oświetlony na biało (...). Nie dowiedziałem się, jak się nazywa miejscowość, do której mnie przywieziono”. W nowym miejscu uwięzienia warunki były bardzo trudne. Dwupiętrowy budynek więzienny był zniszczony. Po ścianach spływała wilgoć, która zimą zamieniała je w lodowe tafle. Na podłodze ułożone były kamienne, zimne posadzki. „Piece dymiły z zasady; u siostry nie można było wcale palić, przesiedziała niemal całą zimą w pokoju nieogrzewanym. (...) Niesamowicie zmarły ręce i nogi. Nie pomogło nawet owijanie się pledem. Podobne kłopoty były w łazience, gdzie stary piec nie dawał się rozpalić (...) dymił na cały dom. Pomimo wielokrotnego czyszczenia. Przez długi czas trzeba było myć się w zimnej łazience. (...) Byliśmy dość często bez wody, którą trzeba było przynosić z dołu. W końcu cały ten system zamarzał na kość. Podziwialiśmy sterty lodu, które wyrabano z pokojów pod nami. Mieszkaliliśmy nad lodownikami. Pokoje na dole nie były ogrzewane, natomiast były fantastycznie zagrzybione. Nikt nie dbał o ty, by je ogrzać. Wszystkie korytarze pokryte były na ścianach białym szronem i zamrozem. Biedni dozorczy siedzieli w kożuchach i ciężkich butach. Męczyli się jeszcze bardziej niż my. Miny im posępniały. W takich warunkach zacząłem odczuwać różne dolegliwości. Nóg nie mogłem rozgrzać nawet w ciągu nocy. Ręce mi puchły”.

Księdzu Prymasowi pozwalano spacerować w ogrodzie. „Wiele drzew wyciętych. Drzewa, stojące przy wysokim parkanie, niemal wszystkie są okręcone drutem kolczastym do wysokości parkanu. Wiele drzew, które rosły bliżej parkanów, ścięto, inne podpiłowano do połowy; niektóre z nich należały do zabytków drzewnych. Wszędzie pełno zanieczyszczeń i śmieci.(...). Duże sadzawki rybne – pełne śmieci i błota. Cały parkan jest otoczony od zewnątrz latarniami: festony drutów, kabli przewodników zwisają zewsząd. Widzimy świeżo wzniesione wysokie płoty, jeszcze białe, odgradzające ogród od podwórza gospodarczego i od północno-wschodniej strony gmachu”. Podłuch wmontowany był nawet w pień jednego z drzew. Około 30 funkcjonariuszy w cywilnych ubraniach czuwało bez przerwy na korytarzach. Klasztor był oświetlony przez całą dobę, nawet w dzień. Wokół parkanu rozstawiano wojskowe stráže (około 60 żołnierzy). Znajdując się w tak trudnej sytuacji Ksiądz Prymas, człowiek słabego zdrowia i z chorymi płucami, nie zaprzestał pracy. Jego dzień wypełniała modlitwa. Budził się o piątej rano i codziennie odmawiał różaniec. W pilnie strzeżonym Stoczku Warmińskim Kardynał Wyszyński dokonał w dniu 8 grudnia 1953 r. Aktu Osobistego Oddania się Matce Bożej.

Ów akt zawierzenia stał się kamieniem węgielnym dla programu duszpasterskiego przed tysiącleciem chrztu Polski.

Ksiądz Prymas przebywał w Stoczku przez blisko rok. 6 października został przewieziony do Prudnika Śląskiego, potem do Komańczy. Został uwolniony dopiero 28 października 1956 roku. Bez aktu oskarżenia,

procesu i wyroku był więziony przez trzy lata. Wspominając w 1978 r. czas odosobnienia w klasztorze powiedział: „Trudno jest mówić o wielkich tajemnicach, które się dzieją. 8 grudnia minęło 25 lat, gdy w Stoczku na Warmii zrozumiałem znaczenie Matki Najświętszej w kościele polskim, jako siły jednoczącej, siły w imię której można poruszyć Polaków i zmobilizować ich dla każdej wielkiej i słusznej sprawy”.

Wydaje się, że warto po ustaniu pandemii odwiedzić miejsca odosobnienia Kardynała Wyszyńskiego, m.in. właśnie w Stoczku Klasztornym, pięknie położonym w Archidiecezji Warmińskiej, który sięga swoimi początkami średniowiecza. Od 1957 roku opiekunami Bazyliki i Sanktuarium Matki Pokoju w Stoczku są Księża Marianie, którzy przez wiele lat mozolnie remontowali klasztor i kościół po zniszczeniach, dewastacjach i grabieżach wojennych.

Dzisiaj w klasztorze mieści się „Izba Pamięci” ku czci Prymasa, cela i kaplica więzienna. W udostępnionych dla zwiedzających pomieszczeniach możemy zobaczyć meble, obrazy, pamiątki związane z pobytom Księdza Prymasa w tym miejscu a także tablicę z rozkładem dnia Prymasa. Zapoznamy się tutaj z działalnością Kardynała jako Pasterza Kościoła w Polsce. Warto też odwiedzić piękny, barokowy, przyklasztorny ogród, który dzisiaj jest ostoją ciszy i spokoju – miejscem, które sprzyja zadumie nad nieprzemijającymi wartościami. „Misją tego miejsca jest szerzenie orędzia pokoju i pojednania między narodami, przekazywanie dziedzictwa prymasowskiego.” W sanktuarium odbywają się również okolicznościowe koncerty oraz plenery malarskie. Można tutaj odpocząć od codziennego zgiełku i odnaleźć sens życia.

Ksiądz Kardynał dożył 80 lat, w tym posługę kapłańską pełnił przez 57. Zmarł 28 maja 1981 r. Uroczystości pogrzebowe stały się wielką manifestacją narodową. Trumna z jego ciałem spoczęła w podziemiach katedry św. Jana w Warszawie.

Więcej informacji o Prymasie Tysiąclecia będzie można pozyskać na seminarium Strażnik wiary narodu polskiego - Prymas Stefan Wyszyński. Zapisy na stronie: <https://wodn.piotrkow.pl/kurs/314/straznik-wiary-narodu-polskiego--prymas-stefan-wyszynski>

Izabela Mazurczyk
konsultant WODN w Piotrkowie Tryb.
i.mazurczyk@wodn.piotrkow.pl

Źródło:
Stefan Wyszyński „Zapiski więzienne”
<https://stoczek.pl/>

Książka uczy i bawi – literatura popularnonaukowa

„Książka uczy i bawi – literatura popularnonaukowa dla młodego czytelnika” to temat jednego ze szkoleń poświęconych nie tylko książce ale także czytelnikowi uczniowi, adresowany głównie do nauczycieli bibliotekarzy, ale, jak się okazało, zainteresował też nauczycieli przedmiotów.

Dlaczego czytamy? Czytamy, bo czytanie to jedna z umiejętności nabywanych przez człowieka w procesie edukacji, która umożliwia odbiór informacji przekazywanych za pomocą języka pisanego. Współcześnie wciąż jedną z podstawowych form komunikowania się jest mowa pisana, dlatego czytanie jest jedną z najważniejszych umiejętności każdego człowieka.

Czytamy, bo „...czytanie sprzyja rozwijaniu umiejętności niezbędnych dla osiągnięcia postępów edukacyjnych we wszystkich dziedzinach wiedzy...” (Zofia Zasacka, Instytut Badań Edukacyjnych).

Jak widać, powód czytania jest niezwykle ważny i oczywiście uzasadniony. Dlaczego więc uczniowie (na szczęście nie wszyscy) czytają nie dość chętnie? Można powiedzieć „czytają” książki. Z prowadzonych badań wynika, że chętniej czytają dziewczęta i uczniowie klas I-IV, a mniej chętnie uczniowie klas starszych szkoły

podstawowej i uczniowie szkół ponadpodstawowych, chociaż ci ostatni często mają sprecyzowane zainteresowania czytelnicze. Uczniowie czytają lektury, bo muszą (ten przymus często do czytania zniechęca, co minimalizuje czytanie książek pozalekturowych). I tak koło się zamyka.

Tematem szkolenia chciałam zwrócić uwagę nauczycieli na literaturę popularnonaukową. Wspomnienie książki popularnonaukowej z moich szkolnych lat nie jest miłe. Otóż każdy uczeń w klasach VI-VIII, był zobowiązany w ciągu roku szkolnego, do przeczytania i wykazania się znajomością treści dwóch książek popularnonaukowych. Ale jakie to były książki?! Pisane nieprzystępnym językiem, zwartym tekstem, niewielką czcionką, bez ilustracji. Pozbawione fabuły i dreszczyku nie spełniały zapotrzebowania na wartką, atrakcyjną akcję, nie stwarzały szansy czytelniczego „zapomnienia się” w lekturze.

Na szczęście literatura popularnonaukowa przeszła ogromną przemianę. Książki są pięknie wydane, bogato i zabawnie ilustrowane. Oczywiście ilustracje są spójne z tekstem. W większości tych książek ilustracja odgrywa równie ważną rolę jak tekst. A ten jest zrozumiały dla czytelnika, bowiem adresowany jest do niespecjalistów.

Literatura popularnonaukowa to **odmiana literatury naukowej**, przedstawiająca wiedzę specjalistyczną w przystępnym języku i formie w celu popularyzacji wiedzy z danej dziedziny nauki. Jej celem jest m.in. pogłębianie zainteresowań czytelników. Publikacje popularnonaukowe dostępne są w bardzo różnych formach. Najczęściej spotykamy się z artykułami w czasopiśmie, atlasami, albumami, broszurami, encyklopediami czy poradnikami. Teksty literatury popularnonaukowej nie są poddawane recenzji przed publikacją (w przeciwieństwie do tekstów naukowych).

Najważniejsze cechy literatury popularnonaukowej to:

- **atrakcyjność** osiągnięta dzięki eksponowaniu ciekawych, aktualnych i przydatnych w życiu codziennym treści oraz nadawaniu zachęcających tytułów,
- **używanie słów potocznych** frazeologii charakterystycznej dla swobodnego komunikowania się oraz metaforyki, która często zastępuje terminologię
- **ekspresywność** ujawniająca się w zaangażowaniu autora, w posługiwaniu się słownictwem potocznym i emocjonalnym,
- **subiektywizm** przejawiający się w używaniu czasowników w 1 osobie liczby pojedynczej, a także w wyrażaniu przez nadawcę opinii i w wartościowaniu (czyli ocenianiu) omawianych zjawisk,
- **obrazowość**, a więc wzbogacanie tekstu o elementy wizualne,
- **przystępność** polegająca na ograniczeniu intelektualizacji wypowiedzi. ważne są zatem jasność, czytelność i zrozumiałość tekstu dla szerszego grona odbiorców.

Podczas spotkania prezentowałam książki i artykuły popularnonaukowe. Były to m.in. serie: *Seria Nazywam się...*, to cykl książek przedstawiających najbardziej znane osobistości na całym świecie. Dzięki serii *Nazywam się...*, można poznać ciekawostki z życia chociażby Jana Pawła II, Mikołaja Kopernika, Marii Skłodowskiej-Curie, Alberta Einsteina, Williama Szekspira, Pablo Picassa, Wolfganga Amadeusza Mozarta, Antoine de Saint-Exupery'ego, Vincenta van Gogha, Mikołaja Kopernika, Fryderyka Chopina, Stefana Wyszyńskiego i wielu innych sławnych, wybitnych postaci; seria *Jak to działa?*, w ramach której ukazało się 14 różnych tematycznie pozycji odpowiadających na bardzo trudne pytania; seria autorstwa Bogusia Janiszewskiego z ilustracjami Maxa Skorwidera „*To, o czym dorośli ci nie mówią*” z dopiskiem „bo często

sami nie wiedzą”, opowiadająca o mózgu, sztucznej inteligencji, klimacie czy ekonomii; seria książek o przygodach Neli; poradniki *savoir vivre'u*; ilustrowane słowniki i wiele innych tytułów.

Zachęcanie ucznia do czytania książek popularnonaukowych jest elementem wspierania ucznia w procesie dydaktyczno-wychowawczym. Sprzyja motywowaniu uczniów do udziału w olimpiadach i konkursach przedmiotowych, inspiruje do udziału w przedsięwzięciach kulturalnych i edukacyjnych w szkole oraz poza szkołą, jest okazją do zapraszania gości – fachowców z różnych dziedzin wiedzy na ciekawe spotkania, aktywizuje młodzież do organizowania akcji czytelniczych, otwartych dni, konkursów przedmiotowych, czy gromadzenia literatury pomocniczej.

Wspieranie ucznia w procesie dydaktyczno-wychowawczym jest zadaniem każdego nauczyciela. Także nauczyciela bibliotekarza. To właśnie biblioteka szkolna ze względu na systematyczność swoich oddziaływań ma największą skuteczność, a także rzutuje na „czytelnicze” zachowania i preferencje.

Właśnie dlatego nie można lekceważyć nawet błażej obecności ucznia w bibliotece, należy wykorzystać minimalne jego zainteresowanie choćby samym miejscem. Podstawy wiedzy przekazywanej przez nauczyciela oraz podręcznik szkolny nie wystarczą do prawidłowego budowania zasobów wiedzy i zainteresowań uczniów.

Jeśli zależy nam, by w trakcie lektury uczeń poszerzał swoją wiedzę, kształtował intelektualny i emocjonalny stosunek do książki jako źródła wiadomości, powinniśmy zachęcać go do sięgania po książki popularnonaukowe, bo dobrze jest wiedzieć więcej!

Nadchodzące miesiące sprzyjają podejmowaniu działań związanych z popularyzacją czytelnictwa i promocją książki: 2 kwietnia obchodzimy ustanowiony w 1967 roku **Międzynarodowy Dzień Książki Dla Dzieci**, na ten dzień przypada też rocznica urodzin Hansa Christiana Andersena (2.04.1805-1875) – można zorganizować spotkanie czytelnicze online z Andersenem; 23 kwietnia to **Światowy Dzień Książki i Praw Autorских**; w dniach od 8 do 15 maja trwać będzie XVIII. edycja ogólnopolskiego **Tygodnia Bibliotek**, obchodzonego w tym roku pod hasłem „Znajdziesz mnie w bibliotece”; **17.05. to Światowy Dzień Społeczeństwa Informacyjnego; w pierwsze dni czerwca (01.06- 08.06) obchodzony jest Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom.**

Jadwiga Szymczyk
konsultant WODN w Piotrkowie Tryb
j.szymczyk@wodn.piotrkow.pl

Źródła:

- Piekarczyk D., Nie oceniaj książki po okładce: teksty na okładkach publikacji popularnonaukowych, Wydaw. UMCS, Lublin 2020.
- Antczak M., Walczak-Niewiadomska A.[red. nauk.], Książki w życiu najmłodszych, Wydaw. SBP 2015
- Gallagher K., Jak zachęcać do czytania, GWO, 2015
- <https://miastodzieci.pl/czytelnia/jak-zachecic-dziecko-do-czytania/>
- Staniów B., Czytelnictwo książki popularnonaukowej dla dzieci i młodzieży w Polsce do 1989 roku, Śląski Kwartalnik Naukowy 2016
- <https://eszkola.pl/jezuk-polski/literatura-popularnonaukowa-9558.html?strona=2>
- <https://pixabay.com/pl/>

Biblioteka Pedagogiczna w Piotrkowie Trybunalskim poleca...

Patroni roku 2021

Krzysztof Kamil Baczyński (1921-1944)

polski poeta, jeden z najwybitniejszych przedstawicieli tzw. "Pokolenia Kolumbów". Brał udział w Powstaniu Warszawskim, żołnierz Armii Krajowej. Używał pseudonimów: "Jan Bugaj", "Krzysztof Zieliński", "Piotr Smugosz", "Emil" i "Jan Krzyski".

Marx Jan : Dwadziestoletni poeci Warszawy. – Warszawa : Wydawnictwo ALFA, 1994. – S. 39-197
Sygn. 105947

Poświęcona legendarnym poetom czasu wojny książka Jana Marxa, ukazująca się w pięćdziesiątą rocznicę wybuchu Powstania Warszawskiego, zawiera eseje o Baczyńskim, Gajcy, Krzyżewskim, Stroińskim, Trzebińskim i Bojarskim oraz wybory ich wierszy. Jest to pierwsza próba opisu ich poezji, wolnego od nadwartościowującego ją kontekstu ich heroicznego biografii. Czytelnik znajdzie

tu zarazem odpowiedź na pytanie, który z tych sześciu poetów czasów wojny stworzył dzieła na tyle wybitne, że gdy minie pamięć czasów, któreje przechowywały, będą broniły się same bez mitologizującej je legendy niezłomnych poetów-żołnierzy, których bohaterские postawy i straceńczy determinizm były w zgodzie ze słowami ich wierszy.

Budzyński Wiesław : Miłość i śmierć Krzysztofa Kamila. – Warszawa : Wydawnictwo Słowo, 1991
Sygn. 75909

Opowieść o wyjątkowym człowieku i poecie. Krzysztof Kamil Baczyński, którego życie owiane jest legendą, był poetą o wielkiej wrażliwości i wyobraźni. Pełen niepokojów i mrocznych przeczuć, był jednym z najzdolniejszych i najbardziej obiecujących poetów pokolenia Kolumbów. Historię młodego twórcy, który odznaczał się ogromną dojrzałością i świadomością czasu i miejsca, które wyznaczyła mu historia, dopełniła śmierć w Powstaniu Warszawskim.

Książka Wiesława Budzyńskiego jest wynikiem wieloletniej wędrówki pisarza śladami Baczyńskiego. Autor dotarł do ludzi z bliskiego otoczenia poety (w pewnym momencie zamieszkał nawet w tym samym domu), z podziwu godną rzetelnością zbierał czasami sprzeczne ze sobą relacje i sprawdzając je, dociekał prawdziwości faktów. Jako pierwszy biograf zwrócił uwagę na przemianę ideową poety, przedstawił motywy, które skłoniły Baczyńskiego do walki o niepodległość, opisał jego rodzinne problemy, podał najbardziej wiarygodną i logiczną

wersję śmierci. „Miłość i śmierć Krzysztofa Kamila” jest zapisem wielkiej ponad trzydziestoletniej przygody literackiej autora. Książka Wiesława Budzyńskiego jest opowieścią o życiu poety i jego bliskich. Wszystko – od rodzinnej historii, poprzez dzieciństwo, lata szkolne i małżeństwo z Barbarą, śmierć, którą badacz stara się odtworzyć nie zaniedbując żadnego szczegółu i nie bagatelizując sprzeczności – zostało w niej zrekonstruowane z zadziwiającą rzetelnością.

Stanisław Lem (1921-2006)

polski pisarz gatunku hard science fiction, filozof, futurolog oraz krytyk

Balcerzak Ewa : Stanisław Lem. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1973
Sygn. 76316

Rozprawa krytyczna omawiająca całość twórczości Stanisława Lema, w której, według autorki, wyróżnić można powieść współczesną, utwory z gatunku science fiction – „poważne” i groteskowe oraz eseje i książki filozoficzno-naukowe. Autorka stara się odnaleźć te problemy, które stanowią o najgłębszej, filozoficznej wartości książek Lema: pytania o granice ludzkiego poznania, o możliwość komunikacji między jednostkami i między cywilizacjami, o rolę

sztuki we współczesnym świecie. Książkę uzupełnia krótkie kalendarium ważniejszych dat z życia i dziejów pisarskich Stanisława Lema.

Szapkowska Małgorzata : Dyskusje ze Stanisławem Lemem. – Warszawa : Wydawnictwo Literackie i Naukowe Open, 1997
Sygn. 86736

Stanisław Lem – twórca przekorny i mało konwencjonalny w swoich powieściach i esejach stawia pytania strictly filozoficzne o suwerenność człowieka, który jest przecież produktem bioewolucji, i o to, jak można uprawomocnić wartości w świecie pojmanym naturalistycznie, jeśli nie zakłada się w nim istnienia Absolutu. Dla Lema jesteśmy częścią rzeczywistości przyrodniczej, jak wszystkie żywe istoty. Ale jednocześnie jesteśmy uczestnikami kultury, która ma dla nas wartość

autonomiczną i której normy–choć w ich powstaniu znaczną rolę odegrał przypadek–uznajemy za obowiązujące [...]. Już dziś jesteśmy w stanie unicestwić świat dzięki zgromadzonym zasobom nuklearnym. Już jutro postęp elektroniki może sprawić, że nasza rzeczywistość wypełni się fantomami nieodróżnialnymi od bytów realnych. Już pojutrze inżynieria genetyczna pozwoli

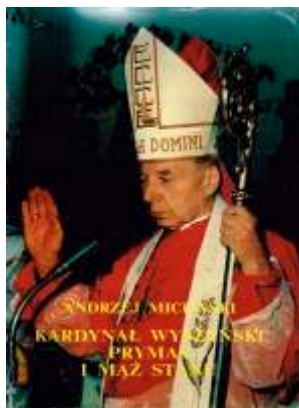
nam zakłócić naszą suwerenność gatunkową, czego skutki trudno sobie wyobrazić. Obronić nas przed tym wszystkim mogłyby tylko wartości tkwiące w kulturze – a te niestety okazują się słabe i pozbawione oparcia. Oto wybrane wątki dyskusji, jakie toczy z Lemem w swym eseju Małgorzata Szpakowska, krytyk literacki i historyk idei”.

Kardynał Stefan Wyszyński (1901-1981)

polski duchowny rzymskokatolicki, biskup diecezjalny lubelski, arcybiskup metropolita gnieźnieński i warszawski oraz prymas Polski zwany „Prymasem Tysiąclecia”.

Micewski Andrzej : Kardynał Wyszyński, prymas i mąż stanu. - Paris : Editions du Dialogue, 1982

Sygn. 95400

„Niniejsza praca kładzie nacisk na doczesną, społeczno-polityczną rolę Prymasa Polski [...]. W książce tej jest także mowa o postawie duchowej, wobec której totalizm, nawet totalizm stalinowski, okazał się bezsilny i został zmuszony do kapitulacji, nie tylko moralnej, ale i politycznej[...].

Doprawdy nie sposób powiedzieć na koniec krótko, kim był Stefan Wyszyński. Naturalnie Prymasem i mężem stanu, pasterzem

i dobrym człowiekiem, księciem Kościoła i przywódcą narodu, obrońcą człowieka, strażnikiem prawa i moralności. Ale to nie wszystko. Jego wielkość polegała w specyficznych warunkach polskich na tym, że nie tworząc nowej doktryny ani ideologii splótł tradycje narodu i chrześcijański system wartości. Zbudował w ten sposób bastion nie do obalenia. Z jego imieniem na wieki będzie się wiązał fakt, że Polska pozostała niezwyknięta. Kardynał ustrzegł jej duchową, narodową i europejską tożsamość.”
Andrzej Micewski

Wyszyński Stefan : Zapiski więzienne. - Warszawa : Wydawnictwo im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego „Soli Deo”, 2006

Sygn. 95843

Kardynał Stefan Wyszyński, Prymas Polski, został aresztowany w nocy 25 września 1953 roku. Przebywał kolejno w czterech miejscach internowania: w Rywałdzie, w Stoczku Warmińskim, w Prudniku i w Komańcy. W wyniku wypadków październikowych, 28 października 1956 r. na prośbę przedstawiciela rządu, po uprzednim przyrzeczeniu ze strony władz przywrócenia kościołowi głównych praw

i naprawienia krzywd - obejmuje wszystkie swoje funkcje kościelne. „Zapiski więzienne” są cennym dokumentem trzyletniego okresu odosobnienia Prymasa. Obok kroniki życia codziennego zawierają również takie teksty jak: notatnik duchowy, listy, memoriały do władz oraz obszerne wypowiedzi będące osobistą refleksją nad sytuacją Kościoła w Polsce. Jest to dokument Człowieka niezłomnego, gotowego na wszystko - łącznie z oddaniem życia w obronie praw Kościoła i Narodu.

Zapraszam do lektury!

Oprac. Sylwia Kubicka
Biblioteka Pedagogiczna w Piotrkowie Tryb.
Wydział Wspomagania Pracy Szkół
i Placówek Oświatowych

Dziękujemy bardzo Autorom,
którzy przygotowali artykuły do Forum Nauczycielskiego nr 95.
Zapraszamy do dalszej współpracy

Zespół Redakcyjny FN

„W imię miłości Ojczyzny” XIX. edycja Konkursu historycznego

Wojewódzki Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli

97-300 Piotrków Trybunalski, ul. Dąbrowskiego 13 tel./fax 44 649-65-66
www.wodn.piotrkow.pl e-mail: biuro@wodn.piotrkow.pl
konto bankowe: 58 1240 3116 1111 0000 3503 5763

PROWADZIMY

- kompleksowe wspomaganie szkół i placówek oświatowych
- sieci współpracy i samokształcenia

ORGANIZUJEMY

szkolenia w zakresie:

- edukacji elementarnej
- edukacji humanistycznej
- edukacji matematyczno - przyrodniczej
- edukacji zawodowej
- wychowania i profilaktyki
- katechezy
- egzaminów zewnętrznych
- awansu zawodowego nauczyciela
- technologii informacyjnej

ZAPEWNIAMY

- konsultacje indywidualne i zbiorowe w tym on-line
- upowszechnianie dobrych praktyk na stronie www.wodn.piotrkow.pl i w Forum Nauczycielskim
- organizowanie na terenie szkół/placówek oświatowych spotkań i szkoleń odpowiadających zdiagnozowanym potrzebom nauczycieli
- dostęp do aktualnej informacji pedagogicznej
- wielopłaszczyznowe wsparcie w wykonywaniu zadań wynikających z organizacji pracy szkoły

AKREDYTACJA
ŁÓDZKIEGO
KURATORA
OŚWIATY

Placówka akredytowana od 28.02.2007 r.,
uzyskała 30.04.2008 r. certyfikat międzynarodowego systemu zarządzania jakością ISO 9001

Dzień Bezpiecznego Internetu z WODN w Piotrkowie Trybunalskim

